

การประเมินการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ของสถานศึกษาอาชีวะเอกชนกลุ่มภาคใต้

The Evaluation of Action the Vocational Certificate of the Dual Education System for the Retail Business Program of Private Vocational Schools in the Southern Region.

รัชนี แก้วเจริญ^{1*}, ชัยลิจิต สร้อยเพชรเกษม², และเมธี ดิสวัสดิ์³

Ratchanee Kaewcharoen^{1*}, Chailikit Soipetkasem² and Matee Di-sawat³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สาขาธุรกิจค้าปลีก ของสถานศึกษาอาชีวะเอกชนกลุ่มภาคใต้ โดยใช้แนวทางการประเมินตามทฤษฎีระบบเป็นแนวทางในการประเมิน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ครูผู้ช่วยสอน จำนวน 13 คน นักเรียนสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก จำนวน 83 คน และผู้บริหารสถานประกอบการ ที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 77 คน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบประเมินการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี แบบสัมภาษณ์ครูผู้ช่วยสอน นักเรียนและผู้บริหารสถานประกอบการ แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และแบบประเมินสมรรถนะ

ทั่วไปและสมรรถนะวิชาชีพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โดยรวมผ่านเกณฑ์ คือ นักเรียนมีความพร้อมในการเรียนเป็นอย่างดี ครูผู้ช่วยสอนมีคุณวุฒิการศึกษาที่ตรงสาขา มีความรู้ความสามารถ ส่วนด้านปัจจัยเกื้อหนุนมีความพร้อมทุกด้าน ด้านกระบวนการ พบว่า โดยรวมผ่านเกณฑ์ คือ กระบวนการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลมีความเหมาะสมและสมบูรณ์ ซึ่งการเรียนการสอนได้เน้นการปฏิบัติจริง มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีระบบอย่างชัดเจน กระบวนการวัดและประเมินผล ได้ชี้แจง รายละเอียดของเกณฑ์ และวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นการฝึกตามสถานที่จริง ด้านผลผลิต พบว่า โดยรวมผ่านเกณฑ์ คือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะ เรียนเป็น คิดเป็น ทำงานเป็น ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และเป็นคนที่รักความถูกต้อง สมรรถนะทั่วไปและสมรรถนะวิชาชีพ โดยรวมผ่านเกณฑ์ คือ นักเรียน มีสมรรถนะครบถ้วน มีความรู้ความสามารถและพฤติกรรมที่เหมาะสมกับความต้องการของสถานประกอบการ

คำสำคัญ : การประเมินการดำเนินงาน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ, การเรียนการสอนระบบทวิภาคี, สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก, สถานศึกษาอาชีวะเอกชนกลุ่มภาคใต้

¹มหาบัณฑิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมิน มหาวิทยาลัยทักษิณ

²อาจารย์ ดร.สาขาวิชาการวิจัยและประเมิน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ : ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³อาจารย์ ดร.สาขาวิชาการวิจัยและประเมิน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ : กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

*Corresponding author : e-mail : ratchanee111@hotmail.com

Abstract

The objectives of this research was to evaluate the of action the vocational certificate of the dual education system on the input factor, the process, and the output in managing the dual education system for the Retail Business Program of private vocational schools in the southern region by the structural theory. The samples were 13 teaching assistants, 83 students of the Retail Business Program, and 77 executives of establishments. The data were collected by teaching and learning evaluation forms; interview data forms for the teaching assistants, students, and executives of establishments; evaluation forms of desirable characteristics, evaluation forms of establishments' satisfaction, and the evaluation forms performance and competencies . The arithmetic mean and standard deviation were used to analyze the obtained data.

The research discovered that the evaluation of the dual education system for the Retail Business Program of private vocational schools in the southern region on the input factor was found that the overall result met the criteria . The students had readiness to enroll on classes together with paying attention on lessons. The teaching assistants had qualifications required by the curriculums, had competency and high readiness for teaching.

For the process, it was found that the overall result met the criteria . The process of teaching and learning and evaluation was appropriate and complete, and the process of professional practicum was a clear system. The measurement and evaluation were conducted by the real conditions, and students were informed the progresses of measurement continuously. The professional practicum was provided at a real workplace.

The output was found that that the overall result met the criteria at a high level. The teaching assistants perceived that students were able to learn, think, work, emphasize on culture, and have sense of justice. The performance and competencies was found that the overall result met the criteria . The executives perceived that students had desirable characteristics, core competency and common competency, and career competency. These indicated students had abilities and acceptable behavior required by the establishments

Keywords : Evaluation of action the Vocational Certificate, Dual Education System, Retail Business Program and Private Vocational Schools in the Southern Region

บทนำ

การจัดการอาชีวศึกษา เป็นการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาชีพ เพื่อป้อนผู้สำเร็จการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานและเป็นผู้ประกอบการ โดยจัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลายและมีคุณภาพ ได้มีการจัดการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงความร่วมมือจากสถานประกอบการในสาขาอาชีพต่างๆ ที่สอดคล้องกับสาขาวิชาชีพที่สอน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 11) เพื่อผลิตคนให้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และมีความก้าวหน้าในอนาคตต่อไป ดังนั้น ในกระบวนการเรียนการสอน จึงเน้นการพัฒนาทักษะวิชาชีพยิ่งกว่าส่วนอื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 1 – 5) ปัจจุบันผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา ยังมีคุณภาพไม่เป็นที่พอใจของนายจ้าง เพราะยังขาดทักษะการทำงานจริง จึงไม่สามารถทำงานได้ทันที สถานประกอบการต้องทำการฝึกอบรมก่อนการทำงาน พร้อมกันนั้นยังขาดระเบียบวินัย และความอดทนในการทำงาน รวมถึงความสามารถในการตัดสินใจ การแก้ปัญหา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 36-38) เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ยังคงดำเนินการที่สถานศึกษาเท่านั้น และมุ่งเน้นให้มีความรู้ในด้านเนื้อหาวิชาหรือทฤษฎี ในขณะที่ผู้ประกอบการต้องการผู้สำเร็จอาชีวศึกษาที่มีความรู้มีทักษะด้านการปฏิบัติ (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 9)

บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทในเครือ ซีพี ที่มีการดำเนินธุรกิจหลากหลายชนิด ทั้งในและต่างประเทศ มีความต้องการกำลังคนด้านแรงงานจำนวนมาก แต่เนื่องจากแรงงานที่รับใหม่ ๆ ในปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับความต้องการใช้ จึงมีแนวคิดที่จะผลิตกำลังคนเพื่อให้เป็นแรงงานที่มีคุณภาพ สามารถปฏิบัติหน้าที่ในบริษัทและรองรับการขยายตัวทางธุรกิจของบริษัทในอนาคต และมีการกำลังคนด้านแรงงานได้ตรงตามความต้องการ จึงได้

ก่อตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ เพื่อเป็นสถานศึกษาที่เน้นการเรียนการสอนรูปแบบทวิภาคี โดยมีการปฏิบัติงานจริงทุกหลักสูตร กำหนดให้มีการฝึกปฏิบัติงานจริงตามหลักสูตรที่ผ่านการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยนักเรียนจะมีโอกาสฝึกปฏิบัติงานจริงกับสถานประกอบการที่ทางวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ และบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) กำหนด จึงได้มีโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่าง บมจ. ซีพี ออลล์ กับสมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อการขยายโอกาสผ่านการศึกษาสู่ชุมชนอย่างทั่วถึงโดยมีส่วนร่วม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนทั่วประเทศ ด้วยมาตรฐานและหลักสูตรเดียวกันกับวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ และศูนย์การเรียนปัญญาภิวัฒน์ สอนด้วยระบบการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมแบบ 2 ทาง (2 Ways Video Conference) จากอาจารย์และวิทยากรที่มีความชำนาญการทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติจริงพร้อมทั้งการรับประกันการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา มีรายได้ระหว่างการฝึกปฏิบัติงานที่สถานประกอบการ และได้รับการรับรองหลักสูตรวิทยฐานะจากกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ได้ดำเนินโครงการมาเป็นระยะเวลา 6 ปีเต็ม ถือเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ครบกระบวนการอย่างสมบูรณ์

สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ที่เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพนั้น ทางวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ ได้ดำเนินโครงการความร่วมมือในการจัดการศึกษา โดยได้ประสานความร่วมมือเป็นเครือข่ายสถานศึกษากับสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษาอื่นๆ ทั่วประเทศ โดยที่ทุกสถานศึกษาจะมีครูผู้ช่วยสอนเป็นผู้คอยควบคุมดูแล ให้ความช่วยเหลือนักเรียน และประสานงานกับทางศูนย์การสอนส่วนกลาง ส่วนการจัดการฝึกงาน ได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการ ร้านเซเว่นอีเลฟเว่น เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการทำงานจริง และตรงกับสาขาที่เรียน ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจจะประเมิน การดำเนินงานโครงการความร่วมมือในการจัดการเรียน

การสอนระบบทวิภาคี สาขาธุรกิจค้าปลีก ของสถานศึกษาอาชีวะเอกชนกลุ่มภาคใต้ ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานประกอบการ ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินการดำเนินการหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ของสถานศึกษาอาชีวะเอกชนกลุ่มภาคใต้ด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้ช่วยสอน จำนวน 13 คน นักเรียนสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีกจำนวน 83 คน และผู้บริหารสถานประกอบการ ที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 77 คน

1.2 ขอบเขตด้านเนื้อหาการประเมิน

ประเมินการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ของสถานศึกษาอาชีวะเอกชนกลุ่มภาคใต้ โดยใช้การประเมินตามทฤษฎีระบบเป็นแนวทาง มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

1.2.1 ปัจจัยนำเข้า ได้แก่

1.2.1.1 ความพร้อมของนักเรียนสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก

1.2.1.2 ความพร้อมของครูผู้ช่วยสอน

1.2.1.3 ความพร้อมของสิ่งเกื้อหนุน

1.2.2 ด้านกระบวนการ ได้แก่

1.2.2.1 การเรียนการสอน

1.2.2.2 การวัดและประเมินผล

1.2.2.3 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1.2.3 ด้านผลผลิต ได้แก่

1.2.3.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

1.2.3.2 สมรรถนะทั่วไปและสมรรถนะวิชาชีพ

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานศึกษาอาชีวะเอกชนกลุ่มภาคใต้ จำนวน 6 แห่งได้แก่ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวิชัย สุวรรณภูมิวิทยาลัยเทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ กระจับปี่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสหรั้งอาชีวะ วิทยาลัยเทคโนโลยีจรัสพิชชากรอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้และวิทยาลัยเทคโนโลยีสงขลา

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ใช้ระยะเวลาในการวิจัย 2 ปี ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จนถึงภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างเครื่องมือการตรวจคุณภาพเครื่องมือ การกำหนดรูปแบบการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการประเมิน

2. กลุ่มเป้าหมาย

การประเมินครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมจากผู้ให้ข้อมูล คือ ครูผู้ช่วยสอน จำนวน 13 คน นักเรียนระบบทวิภาคี สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ในสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ที่สังกัดสถานศึกษาอาชีวะเอกชนภาคใต้ จำนวน 83 คน และผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 77 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ครูผู้ช่วยสอน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือก ผู้ให้ข้อมูลตามขอบเขตการประเมิน โดยเป็นครูผู้ช่วยสอนที่ทำหน้าที่ควบคุมชั้นเรียน ทบทวนบทเรียนตอนท้ายคาบประสานงานกับศูนย์การสอนส่วนกลาง และทำการวัดผลประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักเรียนสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีกในสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งสิ้น 13 คน

2. นักเรียนผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลตามขอบเขตการประเมิน โดยเลือกจากนักเรียนสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีกที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2556 ในสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งสิ้น 83 คน

3. ผู้บริหารสถานประกอบการ ผู้วิจัยใช้วิธี

การเลือกผู้บริหารจากร้านค้าเซเว่นอีเลฟเว่น ที่เป็นสถานที่มีฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักเรียนสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ในสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการรวมทั้งสิ้น 77 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า จากตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบในการวิจัยโดยใช้แนวทางการประเมินตามทฤษฎีระบบดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบประเมินการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวะเอกชน กลุ่มภาคใต้ สำหรับนักเรียนประกอบด้วยข้อคำถามในการประเมิน 39 ข้อ โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.60-1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน เท่ากับ 0.97

ฉบับที่ 2 แบบประเมินการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวะเอกชน กลุ่มภาคใต้ สำหรับครูผู้ช่วยสอน ประกอบด้วยข้อคำถามในการประเมิน 41 ข้อ โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.60-1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน เท่ากับ 0.96

ฉบับที่ 3 แบบประเมินการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวะเอกชน กลุ่มภาคใต้ สำหรับผู้บริหารสถานประกอบการ ประกอบด้วยข้อคำถามในการประเมิน 16 ข้อ โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.60-1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน เท่ากับ 0.86

ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์นักเรียน เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต ตามแนวทางของทฤษฎีระบบ โดยผ่านการตรวจสอบและแนะนำอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ฉบับที่ 5 แบบสัมภาษณ์ครูผู้ช่วยสอน เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต ตามแนวทางของทฤษฎีระบบ โดยผ่านการตรวจสอบและแนะนำ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ฉบับที่ 6 แบบสัมภาษณ์สถานประกอบการ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งสัมภาษณ์เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยผ่านการตรวจสอบและแนะนำอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ฉบับที่ 7 แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน เป็นแบบประเมินที่ศูนย์การเรียนรู้ปัญญาวัฒน์จัดทำขึ้น เพื่อประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

ฉบับที่ 8 แบบประเมินสมรรถนะทั่วไปและสมรรถนะวิชาชีพ เป็นแบบประเมินที่ศูนย์การเรียนรู้ปัญญาวัฒน์จัดทำขึ้น ซึ่งเป็นแบบประเมินสมรรถนะทั่วไปและสมรรถนะวิชาชีพ ของสถานประกอบการที่มีต่อนักเรียน

4. วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อทำหนังสือส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาอาชีวะเอกชนภาคใต้ ทุกสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ และสถานประกอบการ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งเอกสารไปขอความร่วมมือกับสถานศึกษาเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ

3. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในการตอบคำถาม เพื่อนำสู่การวิเคราะห์ในลำดับต่อไป

4. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ไปพบผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเองกับนักเรียนและครูผู้ช่วยสอน ส่วนผู้ประกอบการมีการสัมภาษณ์ด้วยตนเองและทางโทรศัพท์

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถามและข้อมูลการดำเนินการหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพระบบทวิภาคี สาขาธุรกิจค้าปลีก ของสถาน

ศึกษาอาชีพะเอกชนกลุ่มภาคใต้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติวิเคราะห์ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม

1.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของประเด็นคำถาม

1.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าเฉลี่ย

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมิน ใช้วิธีการกำหนดเกณฑ์ โดยประยุกต์ใช้วิธีการวินิจฉัยของผู้เชี่ยวชาญจากเกณฑ์ของผู้ตอบ ที่มีความสามารถต่ำสุดที่จะทำข้อสอบนั้นได้ (Minimally Acceptable Person) ของแองกอฟฟ์ (Angoff,1971) ซึ่งวิเคราะห์โดย การหาค่าร้อยละ จากการกำหนด (ความเห็น) ของผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้เกณฑ์ ดังนี้

3.1 แบบประเมินการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ของสถานศึกษาอาชีพะเอกชน กลุ่มภาคใต้ เกณฑ์ผ่านที่ระดับ 3.00 ขึ้นไป

3.2 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เกณฑ์ผ่านที่ระดับ 2.00 ขึ้นไป

3.3 แบบประเมินสมรรถนะทั่วไปและสมรรถนะวิชาชีพ เกณฑ์ผ่านที่ระดับ 3.00 ขึ้นไป

4. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลโดยแยกตามองค์ประกอบแล้วเรียงลำดับความถี่และค่าร้อยละ

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ของสถานศึกษา

อาชีพะเอกชนกลุ่มภาคใต้ การประเมินใช้ทฤษฎีระบบ (Systems Theory : Input Process Output) เป็นโครงสร้างในการประเมิน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ของสถานศึกษาอาชีพะเอกชน กลุ่มภาคใต้ ตามความเห็นของครูผู้ช่วยสอนและนักเรียน พบว่า โดยรวมผ่านเกณฑ์ คือ ครูผู้ช่วยสอนและนักเรียนมีความเห็นว่า นักเรียนมีความพร้อมในการเรียนอีกทั้งตั้งใจและคาดหวังเรื่องการทำงาน ทั้งนี้มีการเตรียมตัวโดยการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวกับสาขาธุรกิจค้าปลีกก่อนที่จะตัดสินใจเลือกเรียน นักเรียนบางคนขาดความพร้อมทางด้านทุนทรัพย์ ขณะที่โครงการนี้ได้มีทุนการศึกษาให้ ครูผู้ช่วยสอนเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาที่ตรงตามความต้องการของสาขาที่หลักสูตรกำหนด มีความรู้ความสามารถและมีความพร้อมในการสอนเป็นอย่างดีมีการแนะนำเนื้อหาการเรียนอย่างชัดเจน สามารถตอบปัญหาหรือข้อสงสัยของนักเรียนได้อย่างถูกต้องและชัดเจน มีการศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้จากศูนย์การเรียนปัญญาภิวัฒน์ ความพร้อมของปัจจัยเกื้อหนุน มีสภาพในการเรียนการสอนหรือบรรยากาศในการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม มีความเหมาะสม มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนทำให้เกิดความน่าสนใจต่อการเรียน แต่ควรจะมีผู้ดูแลรับผิดชอบและ แก้ปัญหาต่าง ๆ ของระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ทางไกล

2. ด้านกระบวนการของการประเมินการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ของสถานศึกษาอาชีพะเอกชนกลุ่มภาคใต้ ตามความเห็นของครูผู้ช่วยสอนนักเรียน และสถานประกอบการ พบว่า โดยรวมผ่านเกณฑ์ คือ ครูผู้ช่วยสอนและนักเรียนมีความเห็นว่า กระบวนการในการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลมีความเหมาะสมและสมบูรณ์ อีกทั้งมีกระบวนการในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างเป็นระบบและมีความชัดเจน โดยที่ด้านกระบวนการ

จัดการเรียนการสอน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีมีความเหมาะสมกับนักเรียนโดยเน้นการปฏิบัติจริง เป็นการเรียนรู้ที่มีความสุข และสนุกสนานกับอาจารย์ที่สอนทางไกล เพราะอาจารย์สอนดีมาก มีการเตรียมความพร้อมมาเป็นอย่างดี มีการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนอย่างครบถ้วน และมีการสรุปบทเรียนหลังจากเรียนเสร็จในแต่ละคาบ เพื่อทบทวนให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น ด้านกระบวนการวัดและประเมินผล อาจารย์ผู้สอนมีการชี้แจงรายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนนและการแบ่งสัดส่วนคะแนนที่มีความชัดเจนและมีความเข้าใจดี มีการวัดและประเมินผลตรงตามสภาพจริง มีการรายงานความก้าวหน้าในการวัดผลให้นักเรียนทราบอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนมีการติดตามและมีการวางแผนและกำหนดแนวทางในการปฏิบัติได้ถูกต้อง และด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นการฝึกตามสถานที่จริง เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการตรงต่อเวลา สถานประกอบการมีการสอนงานเป็นอย่างดี ทำให้การฝึกงานเป็นเรื่องที่น่าตื่นเต้น มีความสุขในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมากขึ้น มีความรู้ความเข้าใจทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ และมีประสบการณ์มากขึ้นและมีความเป็นผู้ใหญ่ มีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ทั้งนี้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพทำให้มีรายได้ระหว่างเรียนด้วย

3. ด้านผลผลิตของการประเมินการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ของสถานศึกษาอาชีวะเอกชนกลุ่มภาคใต้ ตามความเห็นของครูผู้ช่วยสอนต่อคุณลักษณะของผู้เรียน พบว่า โดยรวมผ่านเกณฑ์ คือ ครูผู้ช่วยสอนมีความเห็นว่า ผู้เรียนมีคุณลักษณะ เรียนเป็น คิดเป็น ทำงานเป็น ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และเป็นคนที่รักความถูกต้อง นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาสาขาธุรกิจค้าปลีก มีการศึกษาต่อและทำงานตรงสาขาคิดเป็นร้อยละ 100 ทุกสถานศึกษา ทั้งนี้ยังมีนักเรียนบางส่วนที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา โดยจะสำเร็จในปีการศึกษาถัดไป และมีบางคนได้ลาออกจากสถานศึกษา จึงเห็นได้จำนวนนักเรียนแรกเข้ามากกว่าจำนวน

นักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ส่วนสมรรถนะทั่วไปและสมรรถนะด้านวิชาชีพ พบว่าโดย รวมผ่านเกณฑ์ อยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารมีความเห็น ว่านักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป มีสมรรถนะวิชาชีพแสดงว่า มีความรู้ความสามารถและพฤติกรรมที่เหมาะสมกับความต้องการของสถานประกอบการ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ของสถานศึกษาอาชีวะเอกชนกลุ่มภาคใต้ ได้ทำการประเมินโดยใช้ทฤษฎีระบบ (Systems Theory : Input Process Output) เป็นโครงสร้างในการประเมิน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตซึ่งมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ของสถานศึกษาอาชีวะเอกชนกลุ่มภาคใต้ ตามความเห็นของครูผู้ช่วยสอนและนักเรียน โดยรวมผ่านเกณฑ์ นักเรียนมีความพร้อมในการเรียน เนื่องจากนักเรียนได้มีการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวกับสาขาธุรกิจค้าปลีกก่อนที่จะตัดสินใจเลือกเรียนมาเป็นอย่างดี และเป็นการตัดสินใจเลือกเรียนด้วยตัวเอง ครั้งนี้จึงส่งผลให้นักเรียนมีความตั้งใจและคาดหวังเรื่องการทำงาน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่าง บมจ. ซีพี ออลล์ กับสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเครือข่ายเอกชน 2551 : เอกสารแผ่นพับ) จัดการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติจริง พร้อมทั้งการรับประกันการมีงานทำ หลังสำเร็จการศึกษา มีรายได้ระหว่างการฝึกปฏิบัติงานที่สถานประกอบการ จึงมีนักเรียนบางคนที่ขาดความพร้อมทางด้านทุนทรัพย์ ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการนี้เพราะมีทุนการศึกษาให้และมีรายได้ระหว่างเรียนด้านความพร้อมของครูผู้ช่วยสอนครูผู้ช่วยสอนเป็น

ผู้ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาที่ตรงตามความต้องการของสาขาที่หลักสูตรกำหนด มีความรู้ความสามารถ และมีความพร้อมในการสอนเป็นอย่างดีมีการแนะนำเนื้อหาการเรียนอย่างชัดเจน สามารถตอบปัญหาหรือข้อสงสัยของนักเรียนได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ครูผู้ช่วยสอนที่สถานศึกษาคัดเลือกมานั้นจะต้องเข้ารับการอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีจากโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์ เทคโนโลยี และมีการศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้ปัญญาภิวัฒน์ เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับข้อตกลงความร่วมมือ (สมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. 2551) ที่กำหนดว่า จัดครู-อาจารย์ และนักเรียน- นักศึกษา เข้ารับการฝึกอบรมและฝึกงานตามระยะเวลา และเงื่อนไขที่กำหนด และสอดคล้องกับหลักการของกรมอาชีวศึกษา (2541:3) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ครูจะต้องเตรียมแผนการสอนและมีการประเมินผลนักเรียน และในส่วนของความพร้อมของปัจจัยเกื้อหนุน มีความพร้อมเกี่ยวกับสภาพในการเรียนการสอนหรือบรรยากาศในการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม มีความเหมาะสม มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน ทำให้เกิดความน่าสนใจต่อการเรียน เนื่องจากเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ไม่ซ้ำซากกับแบบเดิมๆ จึงทำให้ผู้เรียนรู้สึกน่าสนใจ แต่ควรจะมีผู้ดูแลรับผิดชอบ แก้ปัญหาต่างๆ ระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ทางไกล เพราะว่าการติดตั้งระบบการสื่อสารนั้น ได้มีบริษัทที่ได้รับว่าจ้างมาดำเนินการทั้งหมด และครูผู้ช่วยสอนจึงไม่มีความรู้ทางด้านเทคนิค หากมีปัญหาก็จะต้องติดต่อบริษัทให้มาแก้ปัญหาให้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาเรียมบูงอ (2552 : 156-161) พบว่า ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครองของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมผ่านเกณฑ์ ครูมีความพร้อมและความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวก ตำราเรียน สื่อ วัสดุอุปกรณ์และสถานที่เรียน

ที่เป็นปัจจัยเอื้อต่อการเรียนการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐภาส ถาวรวงษ์ (2551 : 185-187) พบว่า การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ในด้านความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน ด้านความพร้อมของนิสิต และด้านความพร้อมของปัจจัยเกื้อหนุน และความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา หวังเกษม (2553 : 108-112) พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่มีเพียงพอ โรงเรียนมีการจัดพื้นที่ให้โรงเรียนมีความสะอาด ปลอดภัย มีการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้สงบร่มรื่น

2. ด้านกระบวนการของการประเมินการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ของสถานศึกษาอาชีวะเอกชนกลุ่มภาคใต้ ตามความเห็นของครูผู้ช่วยสอน นักเรียน และสถานประกอบการ โดยรวมผ่านเกณฑ์ ซึ่งกระบวนการในการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลมีความเหมาะสมและสมบูรณ์ อีกทั้งมีกระบวนการในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างเป็นระบบและมีความชัดเจน สอดคล้องกับข้อตกลงความร่วมมือ (สมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. 2551 : ข้อตกลงความร่วมมือ) ที่กำหนดว่า จัดสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรรวมถึงสถานที่การฝึกปฏิบัติงานให้กับนักเรียน-นักศึกษา โดยที่ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี มีความเหมาะสมกับนักเรียน โดยเน้นการปฏิบัติจริง เป็นการเรียนรู้ที่มีความสุข และสนุกสนานกับอาจารย์ที่สอนทางไกล เพราะอาจารย์สอนดีมาก มีการเตรียมความพร้อมมาเป็นอย่างดี มีการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนอย่างครบถ้วน และมีการสรุปทบทวนหลังจากเรียนเสร็จในแต่ละคาบ โดยครูผู้ช่วยสอน เพื่อทบทวนให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าจากสถานศึกษาและศูนย์การสอนทางไกลมีความพร้อมและสามารถจัดการได้อย่างเป็นระบบที่สมบูรณ์ ดำเนินการจัดการเรียนการสอน เป็นที่น่าเชื่อถือแก่สังคม

ในระยะเวลาอันสมควร ด้านกระบวนการวัดและประเมินผล ซึ่งอาจารย์ผู้สอนมีการชี้แจงรายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนนและการแบ่งสัดส่วนคะแนนที่มีความชัดเจนและมีความเข้าใจดี เพราะเป็นการวัดและประเมินผลตรงตามสภาพจริง เพื่อประเมินความพร้อมในการเข้าสู่การทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี (กรมอาชีวศึกษา 2541:4) ที่กำหนดไว้ว่าการประเมินความพร้อมด้านวิชาชีพและคุณสมบัติที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ ต้องมีการรายงานความก้าวหน้าในการวัดผลให้นักเรียนทราบอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้นักเรียนมีการติดตามและมีการวางแผนและกำหนดแนวทางในการปฏิบัติได้ถูกต้อง และด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้กำหนดให้มีการฝึกตามสถานที่จริงในสถานประกอบการโดยการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ สอดคล้องกับหลักการของ (กรมอาชีวศึกษา 2541:29) กล่าวว่าจัดการสอนระบบทวิภาคี จะต้องมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของสถานศึกษาและสถานประกอบการให้ชัดเจน เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีการตรงต่อเวลา สถานประกอบการมีการสอนงานเป็นอย่างดี ทำให้การฝึกงานเป็นเรื่องที่มีความรู้ความเข้าใจ ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ และมีประสบการณ์มากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของจรรยา ชูลาภ (2542 : 15) ได้กล่าวว่าการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี นักเรียนต้องเกิดความชำนาญและมีทักษะในการทำงาน ทำให้ผลงานมีประสิทธิภาพ ครั้งนี้นักเรียนยังมีความเป็นผู้ใหญ่ มีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า นอกจากนี้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทำให้มีรายได้ระหว่างเรียน

3. ด้านผลผลิตของการประเมินการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ของสถานศึกษาอาชีวะเอกชน กลุ่มภาคใต้ โดยรวมผ่านเกณฑ์ เพราะผู้เรียนมีคุณลักษณะที่ เรียนเป็น คิดเป็น ทำงานเป็น ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และเป็นคนที่รักความถูกต้อง สอดคล้องกับคุณลักษณะผู้เรียนของ วิทยาลัยเทคโนโลยี

ปัญญาวัฒน์ ส่วนสมรรถนะทั่วไปและสมรรถนะด้านวิชาชีพ พบว่า โดยรวมผ่านเกณฑ์ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป มีสมรรถนะวิชาชีพ แสดงว่ามีความรู้ความสามารถและพฤติกรรมที่เหมาะสมกับความต้องการของสถานประกอบการ สอดคล้องกับงานวิจัยของเออร์เบ (Erbe. 1997 : 281) พบว่า การศึกษาจากประสบการณ์แบบมีส่วนร่วมที่เกี่ยวกับความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนทำให้นักศึกษามีโอกาสได้รู้ถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการทำงานผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าศึกษาในระบบนี้ นอกจากนี้จะได้รับประสบการณ์จากการฝึกงานและยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสภาวะสังคมโดยที่นักศึกษาในกลุ่มปกติในสาขาเดียวกันที่ไม่ได้ฝึกงานในสถานประกอบการมีผลลัพธ์ด้านความสำเร็จ ของการเข้าทำงาน หรือประกอบธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับการยอมรับจากสถานประกอบการมากกว่ากลุ่มปกติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เลห์มานน์ (Lehmann. 1977 : 52) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศเยอรมัน ผลการวิจัยพบว่า เป็นระบบการศึกษาที่นิยมกันแพร่หลายและเป็นวิธีผลิตแรงงานที่มีทักษะเข้าสู่ตลาดอุตสาหกรรมทำให้เกิดแรงจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมศึกษาต่อในระบบนี้ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะมีทักษะในการปฏิบัติงานและประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐภาส ถาวรวงษ์ (2551 : 185-187) พบว่า การประเมินด้านผลผลิต (Output Evaluation) ในด้านคุณลักษณะของนิสิตหลังการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (PBL) ของรายวิชาพรีคลินิก พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาเรียนี บุงอ (2552 : 156-161) พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม แต่ต้องมีครูคอยส่งเสริมและชี้แนะ ในด้านการปฏิบัติ การเข้าร่วมอยู่ในสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญญา อุณหกานต์ (2553 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมและ คุณลักษณะ

ที่เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพิ่มมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา หวังแก้ว (2553 : 108-112) พบว่า ผู้เรียนมีการพัฒนาด้านกาย ศีล จิต และปัญญา และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ

ผลจากการประเมินครั้งนี้ น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการกับการจัดการเรียนรู้ระบบทวิภาคี เพื่อให้มีการเตรียมความพร้อมทั้ง 3 ส่วน คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต โดยแต่ละส่วนจะได้เน้นการดำเนินการได้อย่างมีคุณภาพ ปัจจัยนำเข้า จะต้องมีความพร้อมนักเรียน ความพร้อมครูผู้สอน หรือครูผู้ช่วยสอน ความพร้อมของสิ่งเกื้อหนุน เพื่อให้การเริ่มต้นมีความพร้อมและสมบูรณ์ อันจะส่งผลให้การดำเนินการต่อไปมีความสะดวกและคล่องตัวในกระบวนการจัดการเรียนรู้กล่าวคือ สามารถจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จะต้องเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมและรับรู้อย่างต่อเนื่อง เมื่อสามารถดำเนินการได้เช่นนี้ก็จะได้รับผลจากการดำเนินการให้นักเรียนเป็นผู้สำเร็จการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการประเมินไปใช้

จากผลประเมินการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สาขาธุรกิจค้าปลีก ของสถานศึกษา อาชีวะเอกชนกลุ่มภาคใต้ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ดังนี้

1. จากผลการประเมิน พบว่า ความพร้อมของครูผู้ช่วยสอน มีความพร้อมและเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาที่ตรงตามความต้องการของสาขาที่หลักสูตรกำหนด มีความรู้ความสามารถและมีความพร้อมในการสอนเป็นอย่างดี มีการแนะนำบทเรียนอย่างชัดเจน สามารถตอบปัญหาหรือข้อสงสัยของนักเรียนได้อย่างถูกต้องและชัดเจน แต่ขาดการติดตามงานของนักเรียน เพราะภาระและคาบสอนค่อนข้างมาก คือผู้บริหารสถานศึกษาควรที่จะแก้ปัญหาเกี่ยวกับภาระงานและเวลาในการทำงานให้กับครูผู้ช่วยสอนให้มีภาระที่เหมาะสม เพื่อให้มีเวลาในการติดตาม

แนะนำให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาให้กับนักเรียน จะส่งผลให้นักเรียนทุกคนสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด

2. จากผลการประเมิน พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี มีความเหมาะสมกับนักเรียน โดยเน้นการปฏิบัติจริง มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนในปัจจุบันเนื่องจากมีการเรียนการสอนที่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการ แต่จะมีปัญหาในเรื่องของเสียงดังบ้าง ทำให้การสอนอาจจะติดขัดบ้าง มีปัญหาบ้างในการโต้ตอบ เพราะเรียนพร้อมการหลายศูนย์การเรียนการตอบคำถาม อาจจะไม่มีความล่าช้าไปบ้าง เพราะเป็นการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมแบบ 2 ทาง ซึ่งการบริหารจัดการ ควรจะมีการปรับปรุงพัฒนาระบบสื่อสารที่มีความเร็วสัญญาณให้สอดคล้องกับการใช้งาน และระบบสื่อสาร 2 ทางที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนมีโอกาสสอบถามในประเด็นที่สงสัย

3. จากผลการประเมิน พบว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามสถานที่จริง เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการตรงต่อเวลา และมีประสบการณ์มากขึ้นและมีความเป็นผู้ใหญ่ มีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ทั้งนี้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทำให้มีรายได้ระหว่างเรียนด้วย ซึ่งการบริหารจัดการสถานศึกษากับสถานประกอบการจะต้องมีการประสานความร่วมมือและมีการประชุมร่วมกันเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนทุกคน และตกลงข้อกำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินให้มีความชัดเจน เนื่องจากสถานประกอบการบางแห่งไม่มีความรู้เกี่ยวกับการประเมิน

ข้อเสนอแนะในการประเมินครั้งต่อไป

จากผลประเมินการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สาขาธุรกิจค้าปลีก ของสถานศึกษา อาชีวะเอกชนกลุ่มภาคใต้ ครั้งนี้ ยังมีประเด็นอื่นที่เหมาะสมในการนำไปวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ทำการศึกษาหรือประเมินการศึกษา นักเรียนระบบทวิภาคี โดยใช้รูปแบบการประเมินอื่น ๆ และประเมินให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหรือแก้ปัญหา

ต่อไปตามความเหมาะสม

2. ทำการศึกษาหรือประเมินการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคี ในระดับปริญญาตรี เนื่องจากในระดับปริญญาตรีนั้นได้มีการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี น้อยมาก

อีกทั้งเป็นระดับปริญญาในสายปฏิบัติการที่เป็นหลักสูตรใหม่ ทั้งนี้ควรที่จะเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อเป็นข้อมูลที่สร้างและส่งเสริมนวัตกรรมทางการศึกษา อาชีววะ อีกทั้งได้นำไปปรับปรุงให้เป็นตัวอย่างกับสถานศึกษาอื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมอาชีวศึกษา. (2541). คู่มือจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา.
- ขวัญนภา อุณหกานต์. (2553). การประเมินโครงการคุณธรรมนำความรู้สู่ความดีของโรงเรียนต้นแบบคุณธรรมนำความรู้สู่ความดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. กาญจนบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : พรึกหวานกราฟฟิค.
- ณัฐภาส ถาวรวงษ์. (2551). การประเมินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก(PBL) ของรายวิชาพีคคลิก. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปวีณา หวังเกษม. (2553). การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ในเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาสงขลา เขต 3 วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เพียงแข ภูผาอาจ. (2554). การประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มาเรียมณี บุงอ. (2552). การประเมินการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2540). การประเมินผลโครงการ การวิจัยเชิงประเมิน. กรุงเทพฯ : คอมแพคท์พริ้นท์.
- วิชัย ต้นศิริ. (2543). คำอธิบาย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สายธาร.
- วิรัช กุมุทมาศ. (2538). การอาชีวศึกษาในทศวรรษใหม่. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). การอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักอำนวยการอาชีวศึกษา.
- สิริรักษ์ รัชชศานติ. (2551). การจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคี. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2555, จาก <http://www.matichon.co.th/news>
- โสภณ เสาวลักษณ์. (2552). การประเมินหลักสูตรทวิภาคีสาขาวิชาเครื่องกล ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดนครศรีธรรมราชการ. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- Angoff,W.H. (1971). Scales, norms and equivalent scores. In ThorndikeR.L. (ED). Education Measurement (2nded.),pp508-600). Washington, D.C.; American Council on Education.
- Erbe. C. S. (1997). Enhancing The Benefits Of Cooperative Education Through Structured Learning Experiences (Career Development). University of Arkansas.
- Lehmamm,W.L. (1992). The dual system of vocational training in the Federal Republic of Germany-Strucure and Function. Deutsche Gesellschaftfr Technischa Zusammenarbeit (GTZ).